

SLOVO KNĚZE

Evangelizace

V poslední době jsme v našich vnitro-církevních kruzích slyšeli častěji slovo evangelizace. Pokusím se o krátké zamyšlení na toto téma.

Evangelizace – je od slova evangelium – dobrá zvěst. Pro koho je tato zvěst? Pro svět, obecně řečeno. Evangelium má tedy proniknout svět a svět se má pod jeho vlivem změnit. Misiologové se v tom světě zajímají hlavně o tu složku světa, které říkáme kultura. Kultura je totiž soubor psaných i nepsaných (hlavně nepsaných) lidských představ a přesvědčení o tom, co je správné, dobré, jak má jednotlivec interagovat se skupinou, jak se oblékat a při jakých příležitostech. Kultura se také ptá, jak má člověk vnímat božství, v jakém vztahu je člověk k Bohu, jak se má vůči němu chovat apod. Na základě těchto základních kamenů kultury si skupina lidí vytváří pravidla soužití, rituály atd. To vše tvoří lidskou kulturu.

Mohlo by se zdát, že mluvíme o kultuře primitivních kmenů, ale není tomu tak. Každá rodina si vytváří svoji vlastní kulturu, tj. soubor hodnot a pravidel, mluvíme o firemní kultuře, národní kultuře atd.

Misiologové se zajímají o to, jak má působit evangelium na danou kulturu. Odpovědí je, že má danou kulturu proniknout tak, abychom mohli mluvit o inkulturaci evangelia, nebo o vtělení evangelia, inkarnaci.

Je tedy jedna důležitá podmínka. Evangelium musí být pro danou kulturu relevantní. Je těžké, představit si konvertitu, který bude ve vlastní kultuře cizincem. Může se jednat o konvertitu v rámci ateistické společnosti nebo o konvertitu, který pochází z hinduistické nebo muslimské rodiny, a bude v celé široké rodině jediným křesťanem. Nový křesťan bude nutně narážet na nepřijetí anebo na nepochopení. Mentálně se musí hodně namáhat, aby našel paralely své víry s obecnou kulturou a přesvědčil sebe i druhé, že být křesťanem neznamená přestat být Čechem nebo Indem atd. Neznamená to, že by se křesťan měl stát konformním se společností, ve které žije. Ale také nemůže žít v izolovaném světě.

Tady se dostáváme k jádru záležitosti ohledně evangelizace. Evangelium není jen text, který se má číst, ale je to volání Boží, které se má poslechnout. Evangelium je volání k obrácení, změně života, je to nový život v Kristu. Někdy bude evangelizace kontra kulturní v té které

době. V evangelizaci nejde jen o jazyk, který je třeba přeložit do současné doby, ale jde o nový jazyk, který se má křesťan učit, stejně tak, jak se učí angličtinu nebo španělštinu. Text (Boží Slovo) ovlivňuje kontext (lidskou kulturu). Tím ale neničí to, co je přirozené, naopak očisťuje a pozvedá v duchovním slova smyslu. V listě Pliniovi z druhého století, se o křesťanech mluví jako o těch, kteří si plní své povinnosti obyvatel, nekradou, na rozdíl od pohanů se nerozvádějí, nezabíjejí nenarozené děti, jinak jsou k nerozeznání od ostatních obyvatel, co se týče oblečení, jazyka a dalších aspektů společenského života. Jistá kontrakultura je nutná. Tertulián měl říct o množství křesťanů v jeho době: „Jsme tu od všerejška a je nás již plný svět.“ (Apologeticum). Tím Tertulián naznačil, jak se rychle křesťanství šířilo právě díky své výlučnosti.

Evangelizace bude mít vždy za cíl proměnu lidského prostředí, proměnu člověka tak, aby byl v tomto světě, ale nežil pro tento svět.

Nesmíme, samozřejmě, zapomínat na to, že i samotné Písmo Sváté má svůj jazyk a je nositelem historické kultury z dávné doby, kterou je třeba pochopit, abychom je mohli správně interpretovat. Studium Písma a interpretace budou pro evangelizaci také důležité.

V konečném důsledku je aktérem evangelizace každý křesťan a každé lokální společenství křesťanů. Pronikání evangelia do světa lidí se totiž děje skrze život jednotlivce, který je proměněn modlitbou, který dává lidem v nejbližším okolí zakoušet, co to znamená být „vykoupen“ a „spasen“. Jsou různé strategie evangelizace, mně se nejvíce líbí koncepce šíření evangelia skrze sdílení – na principu dělení se buněk. To vy, jednotliví křesťané, křesťanské rodiny, jste tím hybatelem evangelizace. Vše ostatní bude jen doplňovat tento základní princip. Křesťanské společenství a slavení eucharistie bude pro naše svědectví evangeliu základnou, kořenem z kterého vyrůstá celý strom Církve.

Ján Halama SVD, farář

KOLÍNSKÉ INSPIRACE

H. Ch. Andersen a kolínská madona

Kdo by neslyšel o slavném dánském spisovateli Hansi Christianu Andersenovi (1805–1875). Jeho pohádky ovlivnily generace dětí a rádi se k nim vrací i dospělí. Statečný cínový voják, Sněhová královna, Malá mořská víla, Červené střevíčky, Ošklivé káčátko, Slavík, Císařovy nové šaty... Počátkem dubna si připomeneme 220. výročí jeho narození.

Andersen byl ve své době asi nejzcestovalejší spisovatel. Projel celou Evropu, a to z části ještě před vznikem železnice, v éře dostavníků. 10. července 1834 na chvíli zavítal i do Kolína. Směřoval dostavníkem z Vídně do Prahy a v Kolíně byla poslední větší zastávka před cílem cesty. Ovšem tato etapa byla jen částí velkého putování, které započal již předchozího roku a které ho vedlo do Francie, Švýcarska, Itálie a poté přes Rakousko a německé země zpět do Dánska.

První, co Andersen v Kolíně zaujalo, bylo jméno našeho města. Shodovalo se totiž s příjmením jeho mecenáše Jonase Collina a samozřejmě i jeho syna Eduarda Collina, který byl Andersenovým blízkým přítelem. A tak se Andersen rozhodl, že napíše Eduardovi z Kolína dopis. List začíná slovy: „Eduardovi. Kdybych na Tebe a Tvé [blízké] denně nemyslel, musel bych

Vyobrazení kolínského náměstí od H. Ch. Andersena z roku 1834. Muzeum Odense.

tak učinit v tomto českém městě, které nese jméno vaší rodiny. Právě jsem přijel, a zatímco se připravuje večeře, píšu tato slova, tedy dopis Collinovi z Kolína (Collina)..." A dále psal o tom, jak je z toho sezení v dusném kočáře unavený, uvařený a potlučený, že Čechy vypadají docela dánsky, že viděl opravdové cikány s dlouhými havraními vlasy a že se naučil jedinou českou větou – „Krásné děvče, miluju tě“ – kterou pak pokřikoval z jedoucího dostavníku na kolemjdoucí dívky. Na konci

dopisu se opětně vrací k našemu městu: „Město Kolín má krásné náměstí s madonou z šedého kamene, domy mají podloubí.“

Čekání na večeri bylo asi delší, takže si náměstí i nakreslil a do svého deníku si poté poznamenal: „Večeřeli jsme v Kolíně, kde byl docela pěkný kostel a velké náměstí s podloubím a sochou madony, to jsem nakreslil...“

Jaká madona ho v Kolíně tolik zaujala, že ji zmínil jak v dopise příteli, tak ve svém cestovním deníku? Jeho pozornost upoutal mariánský (morový) sloup. Ostatně ten se stal i hlavním motivem jeho dodnes dochované kresby. Vkrádá se ovšem otázka – proč zrovna on? Dnešní turisté přicházející do našeho města si ho mnohdy ani nevšimnou. Proč zaujal Andersena? Snad proto, že ho měl při svém kolínském zastavení stále na očích. Měli bychom dodat, že dostavník zastavil na kolínském poště, která se tehdy nacházela na náměstí v domě čp. 7 (později známém jako „rybárna“). Místnost, kde se hostům podávala večeře, byla v prvním patře, a tak měl slavný spisovatel kolínského náměstí jako na dlani a uprostřed něho, kousíček za oknem, stála na vysokém sloupu kolínská madona.

Ona kresba nás ovšem něčím zarazí. Sloup i domy v jeho okolí jsou vyobrazeny velice realisticky a odpovídají tehdejší podobě. Jediné, co neodpovídá, je socha P. Marie. Jak víme, na sloupu stojí Immaculata, P. Marie se sepjatýma rukama. Na Andersenově vyobrazení jako by P. Maria držela v náruči Ježíška. Ovšem v Kolíně si spisovatel nejspíše pořídil jen zběžnou skicu tužkou (jak je dodnes na kresbě zřejmé) a až později ji obtáhl tuší. A tehdy si již možná nevybavil, jak přesně socha vypadala.

Andersen byl ale jinak vnímavý pozorovatel. Ve svém deníku z cesty píše o tom, jak před Kolínem projížděli Čáslaví, jejíž kostel skrývá Žižkův hrob, že v dáli viděl krásnou Kutnou Horu, že za Kolínem minuli osamělý hostinec, kde „z okna velel pruský král“ a že Český Brod vypadal nudně (a tehdy běžně používanou německo-českou zkomoleninu Böhmisch-brod si přepsal do deníku jako Böhmischbrott, tedy Český Chléb). Do Prahy dorazil dostavník asi v půl desáté večer.

Andersen se v Kolíně zdržel jen chvíli, možná hodinku. Ale i tak je jedním z nejvýznamnějších návštěvníků našeho města.

Jaroslav Pejša

Seriál: 120“ o liturgii

Slavení eucharistie

(27) Lámání chleba

Lámání chleba, právě tak zní jedno z nejstarších označení mše svaté mezi křesťany.

Lámání chleba – latinsky fractionis panis – je obřad těsně před svatým přijímáním. Celebrant rozlomí velkou proměněnou hostii a částčku těla Kristova vpustí do kalicha, zatímco ostatní zpívají zpěv Beránku Boží.

Lámání chleba je původně židovským gestem toho, kdo předsedá domácí hostině. Otce rodiny, který sytí svou rodinu. Pečuje o ty, kdo jsou mu svěřeni. Proto Ježíš při poslední večeři vzal chléb, vzdal díky, lámal. Zároveň je to také gesto pohostinnosti vůči chudým a potřebným. Lámání chleba je vlastně nejstarší a původně jediný prvek obřadu přijímání.

Ve starověku lidé přinášeli ke slavení eucharistie vlastní chleby, které byly proměněny a když zaznělo závěrečné Amen, tak biskup a jáhnové tyto chleby rozlámali a následně podávali věřícím nebo nosili nemocným a uvězněným.

Je zajímavé, že slova proměnění dříve nezněla: „Toto je moje tělo, které se za vás vydává,“ ale: „Toto je moje tělo, které se za vás láme.“ Lámání chleba je tedy gestem, které připomíná Kristovo utrpení a smrt. A právě z tohoto důvodu je toto gesto doprovázeno zpěvem: „Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi.“ Protože na kříži Ježíš rozlámal svůj život, sňal hřích a přinesl nám spásu.

P. Petr Soukal

Pro časopis Bartoloměj přepsal Martin Prokop

Postní doba

Vážení čtenáři časopisu Bartoloměj, posílám několik tipů, jak prožít postní dobu. Inspiraci jsem našla na nástěnce kostela sv. Anny v Sudějově, poutním místě, kam jezdíme pro duchovní útěchu, výbornou vodu a na procházky do okolních krásných lesů.

Malý průvodce postní dobou

Malý průvodce postní dobou je elektronická verze brožury s biblickými citáty na každý den postní doby, kterou každoročně vydává Diecézní katechetické centrum Biskupství brněnského, obohacený o biblická čtení a modlitbu na každý den. Je určena všem, kdo touží denně alespoň po malém duchovním impulzu, jenž jim poslouží k zamyšlení a k modlitbě.

Křížová cesta s Marií a se sv. Pavlem

Mobilní aplikace Paulínek

Víra.cz

Nová aplikace křesťanského projektu

Lenka Trpišovská

Pozn. redakce: Aplikace Křížová cesta s Marií a Křížová cesta se sv. Pavlem jsou ke stažení na Google Play. Aplikace (Malý) Průvodce postní dobou je ke stažení na Google Play i App Store.

Ze starých farních kronik

Běžný návštěvník by mohl při prohlídce kostela nabýt dojmu, že vstoupil do prostoru zamrzlého v čase, v němž věci nemění své místo, snad jen postupně přibývají některé nové. Opak je samozřejmě pravdou, i kostel žije svým vlastním životem a někdy nás může až zaskočit, jak různorodého původu může být jeho vnitřní vybavení. Kostely naší farnosti rozhodně nejsou výjimkou:

„Během července [1961] byly do Kolína dovezeny věci z areálu Pražského hradu ze dvou zrušených kostelů a to sv. Jiří a z hradní kaple sv. Kříže. Jednalo se o kněžské chórové lavice a lavice kostelní a jiné drobnosti. Bylo přistoupeno k přebudování interiéru. V kostele [sv. Bartoloměje] bylo na 200 míst k sezení v biografových lavicích z překližky a tvrdého dřeva. Tyto lavice zakoupil tehdy zasloužilý děkan Davídek, když zapůjčené lavice Družstva pro postavení Katolického domu musely být vráceny. Tehdy byly také opraveny vnitřní dveře u většího postranního portálu na straně severní. Lavice měly tehdy

odpomoci nedostatku míst v přeplněném kostele, ale do starobylé lodi chrámové se nehodily. Tato sedadla byla P. Kubým prodána MNV Nová Ves pro biograf a peníze použity na úpravu přivezených věcí. Krásně zdobená čela barokních lavic byla posunuta kupředu a počet doplněn několika lavicemi ze Zálabí, které jsou stejného stáří a od stejného mistra. Počet lavic na Zálabí doplněn barokními lavicemi od sv. Jiří. Do kněžiště dány kněžské (bývalé kanovnické) lavice od sv. Jiří. Rovněž vyměněny lavice u sakristie a v bočních kaplích. Opravu provedl místní truhlář Dvořák. Rovněž paramenta doplněna zásluhou P. Kubýho o dvě soupravy pocházející od sv. Jiří a sice červenou, která je jednou ze tří souprav vyrobených dle vzoru látek nalezených v hrobce českých králů u sv. Víta na náklad vlády republiky. Jedna souprava červená s motivy zvířat je v dómě u sv. Víta na Hradě, druhá s motivy rostlin je ve Staré Boleslavi a třetí s motivy věží hradů od sv. Jiří předána Kolínu na příkaz pana kapitulního vikáře dr. Stehlíka spolu s bílým pontifikálním aparátem brokátovým, zlatem vyšíváním, zhotoveným Růžencovou výrobnou v Praze pro chrám sv. Jiří dle návrhu arch. Štorma.

Opravy se děly i na děkanství. Od náletů byla osazena jen některá okna, některá byla vytlučena a nová ležela asi dvě léta na půdě. Kaplan Kubý zařídil osazení všech oken do ulice a sám tyto natřel barvou a emailem, neboť je vyučeným lakýrníkem. Dva pokoje v přízemí při vchodu po pravé straně byly stylově vymalovány a kaplan Kubý koupil sem nová svítící tělesa. Poněvadž gotický výklenek v chodbě byl prázdný a socha sv. Václava byla pohozena na půdě poškozena (zbytek oltáře literátů z 6. kaple – socha zde umístěna po vandalském zničení oltáře v r. 1909), dána do výklenku kamenná polychromovaná socha pocházející z průčelí zbořené kaple Panny Marie na Pražském předměstí.“

Nezbývá všem našim kostelům popřát, aby i nadále byly živým prostory, vyvíjejícími se v čase, ale především místy modlitby a setkání s živým Bohem.

Martin Křídlo

KALENDÁŘ AKCÍ V BŘEZNU 2025

5. březen (středa) – slavíme Popeleční středu, začátek doby postní. V průběhu dne se postíme od masitých pokrmů, jíme jen jedno jídlo dosyta. Půst se nevztahuje na malé děti, staré lidi nebo diabetiky.

9. březen (neděle) – Křížová cesta Na Vinici. Na první neděli postní se pomodlíme pobožnost křížové cesty v přírodě Na Vinici. Začátek bude **v 14:00 hod.** na rozcestí od Ovčárecké ul. (nedaleko Řepařské drážky).

12. březen (středa) – V 17:30 začneme na faře **přípravu na první svaté přijímání.** Vítání jsou také rodiče dětí. Dále bude příprava pravidelně pokračovat každou středu.

23., 30. března a 6. dubna se budou konat **skrutinia katechumenů** při mši svaté v kostele sv. Bartoloměje.

30. březen (neděle) – Termín vydání dubnového čísla farního časopisu Bartoloměj.

Pobožnosti křížové cesty v postní době se budeme modlit každý **pátek od 17:15** a v **neděli od 17:30** v kostele Nejsv. Trojice. Výjimkou je první neděle postní (9. března), kdy se modlíme pobožnost Na Vinici.

Další aktivity

5. duben 2025 (sobota) – Postní duchovní obnova farnosti. Povede ji otec Petr Beneš z kostela Nejsv. Srdce Páně v Praze.

15. červen (neděle) – První svaté přijímání dětí. Mše svatá u sv. Bartoloměje začne v 10:00 hod.

Letní farní tábor pro děti se koná ve dvou termínech: od 27. července do 2. srpna a druhý od 3. srpna do 9. srpna. Každé dítě je možné přihlásit pouze na jeden turnus. Více zde:

<https://www.farnostkolin.cz/prihlasovani-na-letni-detsky-tabor/>

Krátké zprávy

V úterý 11. února při ranní mši svaté v kostele Nejsvětější Trojice byla udělována svátost pomazání nemocných.

V neděli 23. února se ve farním komunitním centru konal dětský karneval, který pro děti uspořádala kolínská farní mládež.

Hledáme dobrovolníky na úklid farního sálu – dvě až tři osoby. Ve dvou skupinách by to vycházelo jednou za dva týdny. Děkujeme předem. Farní sál slouží většině aktivit nás farníků, včetně výuky náboženství.

Eucharistická adorace se koná vždy v pondělí, středu a čtvrtek od 11 hod. v kostele Nejsvětější Trojice v Kolíně.

Modlitby otců se konají každé první pondělí v měsíci v 19 hodin ve farním komunitním centru.

Stále probíhá přihlašování na dětský letní farní tábor 2025. Bližší informace o farním táboře a přihlášku naleznete na farním webu <https://www.farnostkolin.cz/prihlasovani-na-letni-detsky-tabor/> a na Facebooku. Vzhledem k velkému zájmu organizátoři letos připravili dva turnusy, a to v termínech od 27. července do 2. srpna a druhý od 3. srpna do 9. srpna. Můžete se těšit na bohatý program plný her, zábavy, zážitků a dobrodružství s kamarády, ale i poučení a modlitby, a to v krásném a dobře známém prostředí františkánského kláštera v Zásmukách. Předpokládaná cena tábora bude 2900 Kč za osobu.

Mše svaté v anglickém jazyce jsou každou sobotu v 18 hod. v klášterním kostele Nejsvětější Trojice.

Také v tomto roce pokračujeme v projektu adopce na dálku. Podpoříme vzdělávání celkem šesti dětí, s jejichž příběhy jsme vás na stránkách Bartoloměje seznámili právě před rokem. Příspěvky můžete přinášet na obvyklá místa hotově anebo poslat na účet farnosti 3252369369/0800, variabilní symbol: 1211638, poznámka: adopce.

Martin Prokop

OKÉNKO DO DKSŠ A MŠ

Ředitel DKSŠ a MŠ pan Mgr. Jan Prachař ukončil ze zdravotních důvodů svou činnost ředitele školy. Arcibiskupství pražské oficiálně jmenovalo na post ředitele paní Mgr. Alžbětu Zvěřinovou, která v naší škole doposud působila jako třídní učitelka Praktické školy dvouleté a také jako zástupkyně ředitele.

DKSŠ

Tradičně probíhá výborná spolupráce oboru Pečovatelských služeb a domova pro seniory Clementas v Kolíně. Studenti krom pečovatelské praxe dochází na pravidelné aktivizace seniorů.

Po delší době se v naší škole konal keramický kurz pro dospělé. Po několik večerů, se v přátelské atmosféře, scházela skupinka šikovných „keramiček“. Pro velký zájem o další tvoření plánujeme v měsíci říjnu otevření dalšího kurzu.

Renata Burešová

PŘÍBĚHY Z HISTORIE VELTRUBSKÉ FARNOSTI

Vypuzení kněze z veltrubské farnosti

Při jednání na konzistoři bylo P. Kubínovi doporučeno, aby přemýšlel o změně místa svého působení, a on v reakci na toto jednání podal žádost o penzi a uvolnění z veltrubské farnosti. Žádosti bylo vyhověno s tím, že musí počkat, až se někde uvolní místo a až seženou nového kněze do Veltrub. Týdny ubíhaly, a činnost protikubínovské skupiny téměř ustala a situace se stabilizovala. P. Kubín podal žádost na konzistoř, ve které žádal aby jeho odchod z Veltrub byl zrušen. Jeho žádosti bylo vyhověno, protože problémy veltrubské farnosti již vešly ve známost v celém okolí, a žádný kněz sem nechtěl.

V roce 1885 Onemocněla farská hospodyně, a když už nedokázala zastat svoji práci, vzala si na výpomoc mladou dívku Annu, která se

později starala i o umírající hospodyni. Ta, ještě než zemřela, poprosila P. Kubína, aby Annu nechal na faře a přijal ji za farskou hospodyni. P. Kubínovi se to moc nelíbilo, protože jak zapsal, byla dost sličná, a „to je ve Veltrubech vrchovatě nebezpečné“, ale poslednímu přání své hospodyně vyhověl.

Uběhly dva roky ve kterých se celkem nic nedělo. V roce 1887 přijal P. Kubín posluhovačku Annu Masopustovou s tím, že dá na mladou hospodyni pozor „aby se nic nestalo“. Ty dvě se spřátelily, a nová posluhovačka, znalá veltrubských poměrů, i přes zákaz P. Kubína seznámila mladou hospodyni s mladým Josefem Zápotockým, který ji za nějakou dobu přivedl do jiného stavu. To byla voda na mlýn Doušovy skupiny, a i když mladý Josef Zápotocký nic nezapíral, a svou účast na této věci potvrdil i před svědky, sepsal Douša udání ve kterém obvinil kněze, že přivedl farskou hospodyni do jiného stavu. Toto tvrzení zároveň rozšířil po vsi, a i když věděl o přiznání nezletilého Josefa Zápotockého, přesvědčil asi dvacet svých známých k podpisu, a udání odeslal na patronátní úřad a na konzistoř. Aby mělo udání větší váhu, zopakoval v něm i minulá obvinění, která již byla dříve zamítnuta. 29. února proběhlo šetření na faře, po kterém P. Kubín nabídnul svoji rezignaci, a protože mu konzistoř doporučila, aby si zažádal o penzi, 7. května rezignaci podal. Veltrubská fara byla vypsána, ale nikdo se nepřihlásil. Doušova skupina začala mít obavy, že tady P. Kubín zůstane, a proto obnovila svou činnost a poslala další udání, tentokrát na nevhodné kázání. Protože hrozilo, že všichni kdo byli na kázání, budou muset svědčit u soudu, přistoupil P. Kubín na dohodu a zaplatil 8 zlatých domnělému poškozenému. P. Kubín z Veltrub odjel 1. prosince 1888 a v ten den nastoupil do Veltrub nový kněz.

Josef Sixta

Bartoloměj – farní časopis. Vydává Římskokatolická farnost Kolín, Brandlova 25, Kolín.

Na vydání spolupracovali: Ján Halama, Martin Křídlo, Jaroslav Pejša, Martin Prokop, Tomáš Pavela.

P. Ján Halama: tel.: 604 294 247, e-mail: farnost-kolin@volny.cz

• e-mail: farninoviny.kolin@gmail.com • web: www.farnostkolin.cz • FB: facebook.com/farnostkolin

Číslo účtu farnosti: 3252369369/0800, variabilní symbol pro dárce: 1211638 (dle evangelia sv. Lukáše 6,38) případně v poznámce uvést: *dar pro farnost* (nebo jiný účel).

Fotografie na titulní straně: H. Morová